

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

the3million
Studio 11, 9 Bath Buildings
Cheltenham Road, Bristol BS6 6PT
Verenigd Koninkrijk

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2998295

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 8 oktober 2020
Onderwerp Rijkswet inperking gevolgen Brexit

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor uw brief van 6 juli jl. De betrokkenheid en inzet van the3million voor de positie van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk is niet onopgemerkt gebleven. Uw aandacht voor de rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk draag ik een warm hart toe. Ook voor het kabinet is dit een prioriteit geweest bij de onderhandelingen over de uittreding van het Verenigd Koninkrijk.

U heeft mij verzocht uw brief voor het einde van het zomerreces te beantwoorden. Op dat moment was echter de bekrachtigingsprocedure van het wetsvoorstel nog niet afgerond en de wet nog niet in het Staatsblad geplaatst. Inmiddels is dat wel gebeurd.

De wet

Zoals u weet is de Rijkswet inperking gevolgen Brexit (hierna: de wet) gericht op Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk.¹ De wet beoogt hun (verblijfs)rechten in het Verenigd Koninkrijk veilig te stellen in het geval van een 'harde Brexit'. Dat gebeurt door het mogelijk te maken de Britse nationaliteit aan te nemen zonder dat het Nederlanderschap daardoor verloren gaat. Voor personen die het Nederlanderschap al eerder zijn verloren door het vrijwillig verkrijgen van de Britse nationaliteit, wordt het mogelijk gemaakt het Nederlanderschap te herkrijgen. Beide regelingen zijn in afwijking van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

Het initiatiefvoorstel is op 30 juni jl. aangenomen door de Eerste Kamer, en is inmiddels bekrachtigd en op 5 oktober 2020 in het Staatsblad geplaatst.² De wet treedt niet automatisch in werking. De wet bepaalt dat de regering een inwerkingtredingsbesluit neemt als het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaat en geen akkoord is bereikt waarin de rechten van Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk voldoende zijn gewaarborgd.³

Terugtrekkingsakkoord

Op 17 oktober 2019 hebben het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie overeenstemming bereikt over de voorwaarden voor het vertrek van het Verenigd

¹ Kamerstukken I 2019/20, 35130 (R2119), nr. A.

² Stb. 2020, 369.

³ Artikel 4, eerste lid, van de wet.

Koninkrijk uit de Europese Unie. Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaten.

Tot en met 31 december 2020 geldt een overgangperiode. Gedurende deze periode blijft het Unierecht in relatie tot het Verenigd Koninkrijk gelden.

Vanaf 1 januari 2021 gelden de bepalingen uit het terugtrekkingsakkoord.⁴ Het burgerrechtengedeelte uit het terugtrekkingsakkoord bevat bepalingen over de (verblijfs)rechten van Unieburgers en hun familieleden in het Verenigd Koninkrijk. De materiële criteria waaraan zij zullen moeten voldoen om in het Verenigd Koninkrijk een verblijfsstatus te behouden, zijn dezelfde criteria als die momenteel gelden voor verblijf in het Verenigd Koninkrijk op grond van het Unierecht.⁵ Ook is voorzien in het recht op gezinshereniging. Daardoor kunnen Unieburgers en hun familieleden die rechtmatig in het Verenigd Koninkrijk verblijven, hun verblijf na afloop van de overgangperiode onder dezelfde voorwaarden voortzetten. Deze rechten gelden levenslang.⁶

De in het terugtrekkingsakkoord opgenomen rechten zijn wederkerig en juridisch bindend. Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk kunnen zich rechtstreeks op deze bepalingen beroepen. Anders dan door de initiatiefnemers tijdens de parlementaire behandeling is betoogd, is de inhoud en toepassing van het terugtrekkingsakkoord niet afhankelijk van het toekomstige (handels)akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk, waarover op dit moment nog wordt onderhandeld. Ongeacht de uitkomsten van deze onderhandelingen, blijft het Verenigd Koninkrijk gebonden aan het reeds in werking getreden terugtrekkingsakkoord.

Het is daarom niet mogelijk dat het Verenigd Koninkrijk middels nationale wet- en regelgeving afbreuk doet aan de rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk. Het terugtrekkingsakkoord heeft rechtstreekse werking en gaat boven elke nationale wet- en regelgeving. Het terugtrekkingsakkoord voorziet bovendien in de nodige waarborgen. Zo blijft het Hof van Justitie van de Europese Unie na de overgangperiode nog acht jaar bevoegd om te oordelen over de uitlegging van de artikelen over de (verblijfs)rechten van Unieburgers.⁷ De door het Hof gegeven uitleg blijft ook na die periode gelden.

De (verblijfs)rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk zijn daarmee juridisch geborgd.

Uitvoering

Het komt nu aan op een effectieve implementatie van het terugtrekkingsakkoord door het Verenigd Koninkrijk, via het *EU Settlement Scheme*. Dit wordt op verschillende manieren gemonitord, en is continu onderwerp van gesprek in contacten met het Verenigd Koninkrijk, op alle niveaus.

Tot en met juni 2020 zijn er ruim 3,7 miljoen aanvragen ingediend voor een (pre)settled status. 92% daarvan is ingestemd, 1% is door de aanvrager ingetrokken of was incompleet. Slechts 0,08% van alle aanvragen is afgewezen

⁴ Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Pb 2020, L29/7).

⁵ In het bijzonder Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG.

⁶ Artikel 39 van het terugtrekkingsakkoord.

⁷ Artikel 158 van het terugtrekkingsakkoord.

omdat niet aan de inhoudelijke voorwaarden van het terugtrekkingsakkoord was voldaan. Op de overige aanvragen is nog niet beslist.⁸

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Uit deze cijfers blijkt dat het Verenigd Koninkrijk de afspraken uit het terugtrekkingsakkoord nakomt. In het Gemengd Comité monitoren de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk de voortgang van het *EU settlement scheme*. Vragen en zorgen die samenhangen met de uitvoering van het burgerrechtengedeelte worden bovendien besproken in het gespecialiseerd Comité Burgerrechten, dat de vergadering van het Gemengd Comité op dit onderwerp voorbereidt. Op deze manier houdt het kabinet, samen met de Europese Commissie, nauwgezet de vinger aan de pols.

Datum
8 oktober 2020

Ons kenmerk
2998295

Digitale status

Het terugtrekkingsakkoord bepaalt dat het document waarmee de (verblijfs)status kan worden aangetoond ook digitaal mag zijn.⁹ Het Verenigd Koninkrijk heeft er daarop voor gekozen dit document in digitale vorm te verstrekken. Ik zie in dit digitale document dan ook geen aanleiding voor inwerkingtreding van de wet.

Dit laat onverlet dat eventuele problemen als gevolg van dit digitale formaat de aandacht hebben van zowel het kabinet als de Europese Commissie. Eventuele problemen worden op verschillende niveaus onder de aandacht gebracht. Ook wordt in het Verenigd Koninkrijk, conform de verplichtingen in het terugtrekkingsakkoord, een onafhankelijke monitoringsautoriteit opgezet. Deze autoriteit zal individuele klachten afhandelen en ook kijken naar eventuele systematische problemen.

Preventieve inwerkingtreding

U betoogt in uw brief dat het niet zinnig is te wachten met de inwerkingtreding van de wet tot daadwerkelijk problemen ontstaan, maar dat de wet juist preventief in werking zou moeten treden. U wijst daarbij op het bestaan van een 'hostile environment'.

Ik benadruk dat ik begrip heb voor uw zorgen en vragen. De (verblijfs)rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk zijn echter zowel in juridische als in feitelijke zin voldoende geborgd, en hier wordt ook toezicht op gehouden.

De wet is niet bedoeld voor een situatie als de onderhavige, waarin er geen concrete aanwijzing is dat het Verenigd Koninkrijk de wederkerige en bindende afspraken uit het terugtrekkingsakkoord niet nakomt. De wet is bedoeld als vangnet voor een situatie waarin de rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk niet voldoende zijn geborgd. Die situatie doet zich nu niet voor. Het is ook om deze reden dat de initiatiefnemers ervan hebben afgezien het wetsvoorstel na aanvaarding automatisch in werking te laten treden. Dit is ook expliciet vastgelegd in de geschiedenis van totstandkoming.¹⁰

Conclusie

Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat de afspraken uit het burgerrechtengedeelte van het terugtrekkingsakkoord niet worden nageleefd. Zoals ook tijdens de plenaire behandeling in de Eerste Kamer ter sprake kwam,

⁸ <https://www.gov.uk/government/publications/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-june-2020/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-june-2020#concluded-applications-to-the-eu-settlement-scheme>.

⁹ Artikel 18, eerste lid, van het Terugtrekkingsakkoord.

¹⁰ Zie Kamerstukken II 2019/20, 35130 (R2119), nr. 11, blz. 9. Zie ook Kamerstukken II 2019/20, 35130 (R2119), nr. 12, blz. 2: "Wij achten de rechten van de betrokken Nederlanders in ieder geval voldoende geborgd indien hen een vergelijkbare positie wordt gegeven zoals is geregeld in het terugtrekkingsakkoord van 14 november 2018 (...)".

zie ik daarom op dit moment geen aanleiding een inwerkingtreedingsbesluit te nemen.¹¹

Dit laat onverlet dat het kabinet de situatie nauwgezet blijft volgen. Het kabinet en de medewerkers van de ambassade in Londen staan met u in contact om op passende wijze opvolging te geven aan eventuele zorgen en vragen. Ik vind het belangrijk dat deze contacten de komende tijd nauw blijven.

Ik dank u ten slotte hartelijk voor uw suggestie voor de uitvoering van de motie-Belhaj over het geven van voorlichting.¹² Uw suggestie zal het kabinet, indien de wet in werking treedt, meenemen. Op dit moment kunnen Nederlanders die in het Verenigd Koninkrijk wonen informatie over de wet en de inwerkingtreding daarvan vinden via de Brexitwebsite van de Rijksoverheid.¹³

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
8 oktober 2020

Ons kenmerk
2998295

¹¹ Handelingen I 2019/20, nr. 33, item 10, blz. 32.

¹² Kamerstukken II 2019/20, 35130 (R2119), nr. 14.

¹³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/brexit/vraag-en-antwoord/kan-ik-de-britse-nationaliteit-aanvragen-zonder-mijn-nederlandse-nationaliteit-te-verliezen>.